

Inspiratiewebinar Media Ukkie Dagen voor bibliotheken

De Media Ukkie Dagen komen eraan. De bibliotheken spelen elk jaar een belangrijke rol om de campagne rondom mediaopvoeding op de kaart te zetten. Door de coronamaatregelen is het dit jaar lastig om fysieke activiteiten te organiseren tussen 26 maart en 2 april 2021. Daarom organiseerden Netwerk Mediawijsheid, KB en Cubiss een inspiratiewebinar voor bibliotheekprofessionals die zich bezighouden met digitale geletterdheid voor kinderen van 0 tot 6 jaar.

Afgelopen jaar werden we overvallen door de coronamaatregelen en zijn de Media Ukkie Dagen niet doorgegaan, blikt Andrea Berkelder, Coördinator Digitale Geletterdheid Jeugd bij KB terug. “Dit jaar is het nog steeds een uitdaging om dingen te organiseren, aangezien de bibliotheken voorlopig gesloten zijn. Dit webinar is bedoeld ter inspiratie, om desondanks samen een succes te maken van de Media Ukkie Dagen!”

‘Ik zie, ik zie wat jij niet ziet’

Het thema van de Media Ukkie Dagen 2021 is Ik zie, ik zie wat jij niet ziet. Want in het mediagebruik van het kind ligt meer dan wat volwassenen misschien op het eerste oog zien. Aniek Breevoort, Productmanager Netwerk Mediawijsheid, legt aan de aanwezigen uit wat de campagne inhoudt, waarom de MUD georganiseerd wordt én geeft tips om er samen een succes van te maken. “De missie van Netwerk Mediawijsheid is: iedereen mediawijs. Met onze netwerkpartners, zoals de bibliotheken en KB, delen we kennis, zorgen we dat er samenwerkingen ontstaan en agenderen we mediawijsheid via verschillende campagnes – zoals de Media Ukkie Dagen.”

“Tijdens de campagne vragen we aandacht van ouders en professionele opvoeders voor het belang van mediaopvoeding voor kinderen van 0 tot 6 jaar. Dat lijkt jong, maar de recente lockdown en het thuisonderwijs onderstrepen hoe belangrijk het is om aandacht te hebben voor media(gebruik). Dat blijkt ook uit het jaarlijkse Iene Miene Media onderzoek, dat duidelijk maakt dat het mediagebruik door kinderen fors is gestegen tijdens de lockdown(s).”

Kinderen weten veel en kunnen veel, maar begeleiding blijft hoe dan ook essentieel. Vandaar de keuze voor het thema, legt Aniek uit. “Het is belangrijk om samen met het jonge

kind te genieten van media om zo de kansen te benutten en de risico's te beperken. Bibliotheken hebben een belangrijke rol om ouders en opvoeders te helpen met vragen over mediaopvoeding. Daarom ontwikkelde Mediasmarties de WegWijzers over het onderwerp, met een vertaling voor de professional. Deel ze met jouw partners, maar meld ook de (online) activiteiten van je eigen (bibliotheek)organisatie aan op onze landkaart. Er is een toolkit beschikbaar met materiaal voor het organiseren van activiteiten en via de webshop bestel je gemakkelijk campagnemateriaal om de Media Ukkie Dagen te promoten.”

“Zelf zitten we ook niet stil: tijdens de week delen we elke dag een Mediamomentje en we organiseren op 31 maart in samenwerking met Cubiss en KB een landelijk webinar voor ouders over mediaopvoeding. Bovendien presenteren we de uitslagen van het nieuwe lene Miene Media onderzoek, dat mediaopvoeding landelijk op de kaart zet”, besluit Aniek.

[Bekijk de presentatie van Netwerk Mediawijsheid hier.](#)

62 minuten per dag ‘kijken’

Collega Simone Koens, relatiemanager Media Ukkie Dagen, neemt het stokje over en legt vast een vraag uit het onderzoek voor aan de deelnemers van het webinar. ‘Hoeveel minuten per dag bleken de allerkleinsten (0-2 jr) gemiddeld gebruik te maken van media in de categorie ‘kijken’?’ De meeste deelnemers denken 62 of 72 minuten en zitten daarmee goed; 62 minuten blijkt uit het onderzoek.

Deelnemers schatten vervolgens in dat de meeste ouders met de vraag kampen: ‘Welke website, app of game is goed voor mijn kind?’. Dat klopt. Maar ook de andere keuzeopties zijn daadwerkelijk vraagstukken voor ouders, vertelt Simone.

Ook op de volgende vraag zijn meerdere antwoorden mogelijk. De meeste deelnemers zijn het eens met de uitspraak ‘door media leert een kind allerlei begrippen’, gevolgd door: ‘door samen met anderen media te gebruiken, leert het kind om geduld te hebben’.

Tot slot worden de deelnemers gevraagd om hun gouden tip te delen voor medebibliothecarissen als het gaat om mediaopvoeding in de bibliotheek. De antwoorden zijn even divers als inspirerend: ‘laat ouders en kinderen samen ervaren hoe leuk het is’ tot ‘zorg dat je weet waar je ouder naartoe kunt verwijzen’ en ‘laat digitale prentenboeken zien’.

[Bekijk alle resultaten én gouden tips van de deelnemer hier.](#)

Plannen uit de praktijk

Vervolgens delen vier bibliotheekprofessionals hun plannen tijdens de Media Ukkie Dagen. Janita Olthof, coördinator FabLab bij Bibliotheek Veenendaal trapt af. “Wij gaan er nu vanuit dat we fysieke activiteiten in de bibliotheek kunnen organiseren, in kleine groepjes. Dat betekent dat we dezelfde activiteit een paar keer herhalen. Ons idee is om per uur zes

volwassen met elk één kind toe te laten. Door gratis kaartjes te verstrekken reguleren we het aantal bezoekers.”

“Tijdens de Media Ukkie Dagen leggen we de nadruk op (digitale) prentenboeken. Het idee is om tijdens de activiteit voor te lezen uit het fysieke boek, en via een groot scherm aan ouders en kinderen de digitale versie te laten zien. Verder laten we kinderen onder andere kennismaken met de Blue-Bot. En we laten ouders zien welke apps bij prentenboeken passen, en hoe je die combineert met voorlezen.”

Marloes Manshanden, programmamaker digitale geletterdheid en onderwijs van de Westfriese Bibliotheken, koppelt de Media Ukkie Dagen aan het Digilab waar kinderen van 4 tot 12 jaar wekelijks spelen en experimenteren met digitale media, robots en programmeren. “Mijn motto is: meer kinderen achter het scherm. Niet staren, maar áctief gebruik maken van de mogelijkheden: vloggen, foto’s maken, programmeren. Tijdens de campagneweek organiseren we daarom het Media Ukkie Circuit om te laten zien wat er allemaal mogelijk is.”

“Als we op dat moment vanwege de maatregelen geen volwassenen in huis mogen hebben, willen we de vaste digilab-kids van 8 jaar en ouder vragen om samen met de ukkies aan de slag te gaan. Op het programma staan onder andere de Quiver kleurplaten, Cubetto, Ozobots en allerlei leuke apps en iPad-opdrachten om jonge kinderen te stimuleren actief met schermen bezig te zijn. Verder willen we de kinderopvangorganisaties in ons werkgebied uitdagen om meer met media te doen op de groep. We vragen om hun favoriete digitale activiteit voor op de groep met ons te delen. Daaruit loten we een winnaar die zes weken aan de slag mag met onze leskist ‘stop motion’.”

[Bekijk de presentatie van Marloes voor alle ideeën en activiteiten.](#)

Marjorie Dircksens, consulent jeugd en specialist educatie 0-4 jaar bij Bibliotheek Theek 5, neemt de aanwezigen mee in de visie die de organisatie heeft opgesteld om met mediaopvoeding voor het jonge kind aan de slag te gaan. “We merkten dat de term door iedereen anders wordt geïnterpreteerd. Dus om duidelijk te krijgen wat wij ermee bedoelen zijn we gestart met het ontwikkelen van een visie. We vinden het belangrijk dat ouders en kinderen samen genieten van een diversiteit aan media in een veilige omgeving. En dat de verschillende soorten media bewust worden ingezet voor de (taal)ontwikkeling. Onze rol is dat we ouders wijzen waar ze goede media kunnen vinden (wegwijzer), laten zien hoe leuk het is en wat er allemaal mogelijk is (inspirator) en dat we meedenken met ouders én professionals (adviseur).”

“Niet alleen tijdens de Media Ukkie Dagen maar het hele jaar door willen we ouders uitnodigen om hiermee aan de slag te gaan in de bibliotheek én thuis. We creëren daarom een tafel bij de leesboekjes voor het jonge kind met daarop boekjes, bijpassend spel materiaal, een tablet met passende apps én de tekst van een liedje.”

[Bekijk de presentatie van Marjorie over de ontwikkelde visie en plannen.](#)

Tot slot deelt lees-mediaconsulent Marleen van Bezooijen van Bibliotheek WestBrabant haar plannen voor de campagneweek. “Gezien de omstandigheden hebben wij ervoor gekozen om alleen online activiteiten te organiseren, zodat we niet last-minute hoeven te switchen. We focussen ons op kinderen van 2 tot 6 jaar en hun ouders. Tijdens de Media Ukkie Dagen zetten we het prentenboek ‘Heb jij misschien Olifant gezien?’ centraal, omdat dit mooi aanhaakt bij het landelijke thema van de campagne. We maken een livestream van ons voorleesuurkje Peuter Parade. Daarnaast maken we ook een online doe het zelf-variant waarin we kinderen uitdagen om zelf een foto te maken met een green screen; heel eenvoudig met een schoenendoos waarin je groen papier plakt.”

“Voor de ouders organiseren we ná de Media Ukkie Dagen een live Q&A met lokale specialisten. Zo geven wij als lees-mediaconsulent tips, maar is er ook een opticien en kinderfysiotherapeut aanwezig om vragen te beantwoorden over de invloed van schermtijd op de ogen en houding van kinderen.”

[Bekijk de presentatie van Marleen voor alle ideeën en activiteiten.](#)

Tips voor het organiseren van online bijeenkomsten

Dan is het de beurt aan Erik Reuvers, strategisch adviseur educatie bij Probiblio. Hij geeft de deelnemers in vogelvlucht tips en tricks om professioneel een online webinar te organiseren, aangezien (een deel van de) Media Ukkie Dagen dit jaar digitaal zal plaats vinden. Wat is dan de juiste toepassing en hoe zet je dat in?

Erik: “Vraag je allereerst af wat je van plan bent te organiseren en voor wie. Hoeveel mensen wil je bereiken; zijn dat er 10 of 100? En wat is het doel? Wil je ad hoc en interactief aan de slag of juist meer statisch een boodschap overbrengen? Als je dat weet, kun je naar de technische mogelijkheden kijken. Zorg er in alle gevallen voor dat het platform laagdrempelig is; jouw doelgroep moet zo min mogelijk hinder ervaren van jouw keuze voor een platform. Onderzoek dus of je het programma moet downloaden of dat er ook een webversie beschikbaar is. Moet je een account aanmaken voordat je kunt deelnemen, of mag je gewoon ‘meedoen’? En is het nodig dat gebruikers in beeld zijn en/of kunnen meepraten, of is een chatfunctionaliteit voldoende?”

Er zijn honderden opties om online een evenement te organiseren, schetst Erik. De belangrijkste op een rij:

- Voor livestreams: YouTube, Facebook Live, Twitch
- Voor seminars: Microsoft Teams, Google Meet, Zoom
- Populaire webinarplatforms: gotowebinar, demio, livewebinar

“Zorg dat er iemand in de organisatie comfortabel raakt met het platform”, tipt Erik. “Duik erin en maak het eigen. Ontdek de mogelijkheden die voor jou belangrijk zijn. Denk ook na over de interactiemogelijkheden. Het risico bij open live events zijn ongewenste berichten in de chat. Zorg dus dat er iemand beschikbaar is die meekijkt met de chat en eventueel mensen kan blokkeren als het nodig is. Denk tenslotte na over de nazorg: neem je de sessie op, stuur je iets na, kunnen mensen met jou contact opnemen? Ben duidelijk hierover aan het begin van het evenement.”

In de chat komen na het verhaal van Erik wat vragen over online openbare voorleessessies. Uitgevers zijn daar niet happig op, waarschuwen deelnemers. In een besloten sessie voorlezen mag, als het niet wordt opgenomen. Let daar dus op als je een online evenement organiseert dat openbaar toegankelijk is.

[Bekijk de presentatie van Probiblio hier.](#)

Actiegids Media Ukkie Dagen

Als afsluiter deelt Ingrid de Jong, projectleider bij Cubiss, de Actiegids Media Ukkie Dagen. “De campagneweek is een specifiek moment in het jaar waarin er aandacht is voor mediaopvoeding, maar vragen van ouders beperken zich natuurlijk niet tot die week. Gelukkig is er heel veel informatie beschikbaar over mediaopvoeding. We zagen de noodzaak om dat op een slimme manier voor jullie te bundelen. De actiegids is handig in de voorbereiding op de Media Ukkie Dagen, geeft houvast tijdens de campagne en helpt om mediaopvoeding als structureel onderwerp te benaderen.”

Als voorbereiding op de Media Ukkie Dagen is het belangrijk dat ouders weten dat ze bij hun bibliotheek terecht kunnen. De toolkit en landkaart helpen daarbij. Ook de blueprint-pagina die Cubiss en KB ontwikkelden, is een handige tool daarvoor. Ingrid: “Dit is een stramien die de ICT-collega’s kunnen koppelen aan de standaardwebsite van de bibliotheek. Zo zien bezoekers in één oogopslag wat jullie doen aan mediaopvoeding.”

“Daarnaast is het natuurlijk zinvol om jezelf te informeren over het onderwerp. Daarom staan in de actiegids een aantal publicaties op een rij, zoals het magazine Mediawijs in het Onderwijs. Ook vind je hier een link naar het Iene Miene Media onderzoek en kun je je aanmelden voor de netwerksessie Media Ukkie, georganiseerd door Netwerk Mediawijsheid op 10 maart.”

Ingrid vervolgt: “We hebben net al mooie voorbeelden gehoord uit het veld, een aantal daarvan komen ook terug in de gids. Zo vind je in de actiegids de toolkit om ouders makkelijk uit te nodigen voor de landelijke webinar. Er is een directe link naar de WegWijzers voor kinderopvang, onderwijs en opvoedprofessionals, naar de Mediamomentjes van de dag, het Media ontdekpakket van Mediasmarties en naar de Voorleeshoek, aangevuld met nog meer tools om in gesprek te gaan over mediaopvoeding.”

“Tot slot vind je in de actiegids tips om het onderwerp structureel te borgen binnen de bibliotheekorganisatie. Dat kan via de aanpak BoekStart, of de totaalaanpak die Denise Bontje heeft ontwikkeld. Ook Probiblio heeft een koerskit gemaakt om de visie om te zetten naar programmering. Daarnaast is het belangrijk om het kennisniveau rondom het thema op niveau te houden en bij te spijkeren. Daarvoor is er bijvoorbeeld de Digistart training of twee e-learnings voor de lees-mediaconsulent en front office medewerkers. Als laatste nog een tip: de Boekstartdag is verzet naar 19 juni. Zet op deze landelijke dag niet alleen BoekStart in the picture, maar koppel ook dit aan mediaopvoeding.”

[Bekijk de presentatie van Cubiss hier.](#) [En download de actiegids.](#)

Veel deelnemers aan het webinar laten als afsluiter weten mee te doen aan de Media Ukkie Dagen 2021. Via Mentimeter delen ze hoe ze dat gaan doen. [Bekijk hier het overzicht](#), ter inspiratie.

Tot slot een oproep in de chat om een inspiratiewebinar als deze voor de volgende editie eerder in het jaar te organiseren. ‘Het is nu vrij last minute’, geeft één van de deelnemers aan. Een tip die de organisatie zeker ter harte neemt in voorbereiding op de Media Ukkie Dagen 2022!